

Danish A: literature – Higher level – Paper 1
Danois A : littérature – Niveau supérieur – Épreuve 1
Danés A: literatura – Nivel superior – Prueba 1

Wednesday 10 May 2017 (afternoon)
Mercredi 10 mai 2017 (après-midi)
Miércoles 10 de mayo de 2017 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Skriv en litterær kommentar til én af de følgende to tekster:

1.

Saa Løft en hvid Mands Byrde
 Send ud den bedste Søn
 At tjene andre Racer
 For en Landflygtigs Løn;
 5 Hos raadvildt Folk og vilde
 At tage tunge Tørn —
 En tvær og kuert Stamme
 Halvt Djævlé og halvt Børn.

Rudyard Kipling „Hvid Mands Byrde”

10 Når jeg rejser, klæder jeg mig i internationalt designeroutfit med stram silhuet. Jeg ville foretrække slasket joggingtøj, men jeg tør ikke, og når jeg går til konference, klæder jeg mig i krøllet, sort habitjakke og sorte sko, og jeg ville foretrække Mr. Jardex, men jeg tør ikke, og når jeg tager på Louisiana, klæder jeg mig i beige bukser og beige skjorte, og jeg ville foretrække kjortel og sandaler, men jeg tør ikke: og jeg er en kamæleon, og jeg kan være,
 15 hvem du vil have, jeg skal være, og hvis du vil have en partner, tag min hånd, og hvis du vil slå mig ned i vrede, står jeg her, og hvis du vil have en bokser, træder jeg ind i ringen for dig, og hvis du vil have en doktor, så undersøger jeg dig, og hvis du vil have en chauffør, stig ind, og hvis du vil køre mig en tur, ved du, at du kan; jeg er din mand, og jeg er så omstillingsvillig og forandringsparat, jeg er fleksibel som en balletdanser og modtagelig som en baby, og når
 20 jeg er i Beirut, sidder jeg med spredte ben, ikke krydsede, og når jeg er i New York, siger jeg „yeah“, ikke „yes“, og når jeg er i Sevilla, går jeg aldrig med shorts om søndagen, og når jeg er i Berlin, går jeg ikke med brune sko efter kl. 17, og i alle de landsbyer, jeg har besøgt, og i alle de storbyer, jeg har været, har jeg set det samme og gjort det samme, og alle de gange, jeg er vendt hjem og har sat fødderne på dansk jord, har jeg bukket mig dybt og kysset jorden under
 25 mine fødder og tabt min kalot og samlet den rød-hvide klaphat op og trukket den godt ned om ørerne, før jeg smiler til spejlruder uden toldere og kommer ud til flag, der flagrer, og min May kommer løbende i sort og smil, og vi kysser, og vi tager toget fra Kasterport til Østtrup, og fire mænd og fire damer i ternede skjorter og lyserød teint sidder om os, og de ser min klaphat, og de siger „sikken en smuk datter, du har“ og „du får travlt med jagtgeværet, når hun vokser op“,
 30 og jeg siger tak, og vi kører ind i en tunnel, og der bliver stille i vognen, og vi kører ud igen, og Sonia siger „se, nu kom lyset“.

Mit navn er Hassan Preisler. Jeg har optrådt i sammenhænge, hvor emner som
 ligebehandling, mangfoldighed, inklusion og integration er på bordet. Jeg er egentlig
 35 skuespiller, men jeg iklæder mig konferencejakken og de pæne sko, trimmer skægget og holder foredrag om min opvækst og viser små filmklip om andre farvede, der også synes, de er mindre værd, og jeg sidder i paneler med andre farvede, der, ligesom jeg gør det, får høje honorarer for at fortælle om, hvordan det føles at være farvet i en hvid verden. Vi sidder på rådhus, i teatre, filmhuse, biografteatre, museer, biblioteker. [...] Med front mod mig sidder politikere, chefer, producenter, direktører og konsulenter. De har gråt hår og skaldede isser, deres skjorter er
 40 dyre og stive, og selvom de sidder ned, og jeg rejser mig op, er de stadig et hoved højere end mig, men de har tørre mundvige, og hænderne holder anspændt om de skrøbelige vandglas af plastik, når de fører dem op til munden, og glassene genfyldes af servilt smilende frivillige.

De høje herrer er bange for undersøgelseskommissionen, der har indkaldt mig som vidne, og vi er i Nürnberg, Johannesburg og Den Haag, og vi rejser os, da det store integrationsmonstrum snor sig ind ad døren i sin lange, sorte kappe og sin hvide krave og paryk, og det ændrer navn for øjnene af os og bliver til inklusionsmonstrum med et smil, og jeg kaldes op til skranken, og jeg er ikke længere fremmedarbejder, jeg er gæstarbejder, og jeg er ikke længere indvandrer, jeg er nydansker, og jeg har ikke længere minoritetsbaggrund, jeg har interkulturel baggrund, og jeg er ikke første- eller anden- eller tredje- eller fjerde- eller femtegenerationsindvandrer, og jeg får lov til at give de høje herrer bind for øjnene og rulle tromlen og lade løbet klikke mod deres tindinger.

Hassan Preisler, *Brun mands byrde* (2013)

2.

Blinkende Lygter

I Barndommens lange og dunkle Nat
brænder smaa blinkende Lygter
som Spor, af Erindringen efterladt,
mens Hjertet fryser og flygter.

5 Her lyser din vildsomme Kærlighed
fortabt gennem taagede Nætter,
og alt hvad du siden elsked og led
har Grænser som Viljen sætter.

10 Den første Sorg har et spinkelt Skær
som en Taare der skælver i Rummet,
kun den vil være dit Hjerte nær,
naar al anden Sorg er forstummet.

15 Højt som en Stjerne en vaarlig* Nat
brænder din barnlige Lykke,
du søgte den siden, men fik kun fat
dens flakkende Sensommerskygge.

20 Din Tro tog du med dig saa langt af Led,
for det var det første og sidste,
nu staar den og brænder i Mørket et Sted,
og der er ikke mere at miste.

Og en eller anden kommer dig nær,
men kan aldrig helt forstaa dig,
for dit Liv har du lagt under Lygternes Skær,
og ingen skal siden naa dig.

Tove Ditlevsen, *Blinkende Lygter* (1947)

* vaarlig: forårs-